

Het wordt onrustiger aan boord. De warwinkel van mijmeringen gaat te loor in een nog grotere van beslommeringen en geschreeuw. Men stapt aan land, aan boord een chaos achterlatend, waarover men zich geen zorgen maakt. Er wordt gedouchet, thee gezet, gekookt en gegeten. Oud instrueert jong, jong neemt van oud over wat hem goeddunkt en critiseert de rest. Zo komt de avond, het gekeuvel en gefilosofeer van jonge mensen, hun heerlijke herinneringen, hun toekomstdroom. Dan de nacht.

De ongeduldigen zijn er al vroeg uit. Zij schooieren wat langs de haven en bij de vissersvloot. Een van hen is een ingewijde. Hij vertelt van de vreselijke overbevising, die vlak voor de oorlog de zeevisserij van West-Europa met zijn miljoenen-opbrengst te gronde dreigde te richten. Daarom zijn er biologen nodig, die hun krachten geven aan het toegepaste werk op zee. In levendige taal maakt hij duidelijk welke belangen met hun onderzoek gemoeid zijn en hoe boeiend ook dit terrein is met zijn onbeperkte vragenlijst voor de bioloog. Hij wijst er op dat er weinig diervormen zijn, zo grondig bestudeerd als een paar van onze voedseldieren: Schol, Haring, Kabeljauw, zodat de tot dusver verkregen gegevens een schatkamer van feiten zijn voor ieder die ze kent. Het gesprek neemt plotseling een einde vanwege het ontbijt. — Dan komt het laboratorium aan de waterkant, het aquarium met zijn eeuwig stromende water, de kennismaking met de dieren. Daarna de omgeving: het water buiten de deur met zijn plankton en verdere rijkdommen, de dijken met hun wiergordels, de Wadvlakten met hun eentonige rijkdom. En geleidelijk aan wordt aan allen iets duidelijk. Hier ligt een terrein met duizend mogelijkheden. Wie er werkt, wordt gegrepen door de grootsheid van het geheel en de steeds weer wisselende onderlinge samenwerking der delen. Of hij het plankton neemt of de Haring, de trekkers of de blijvers, de getijden of de machtige stromen, hij zal begrijpen *wat* het was dat de bioloog Nansen bezielde toen hij besloot de „Fram” te laten drijven in de IJszee.

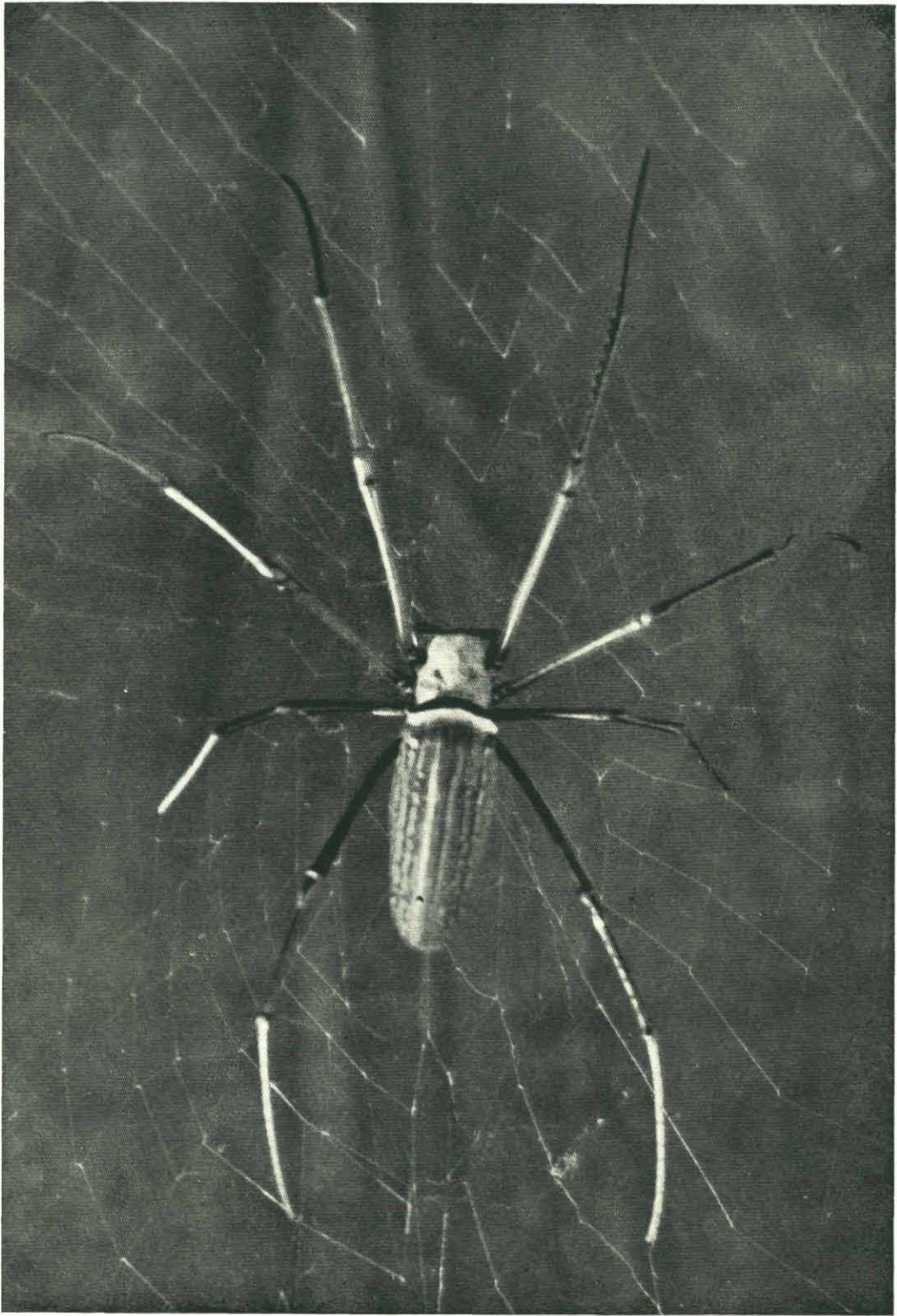
Zoölogisch Station, Den Helder.

DE TIJGERSPIN

D. G. MULDER.

In het Augustusnummer 1949 van De Levende Natuur kwam van Prof. Tinbergen een stimulans voor veldfotografen, gevolgd door een artikel over „onze spinnen” van B. de Jong. De coincidentie veldfoto en spin leidt me ertoe een foto in te zenden van de Tijgerspin (*Nephila maculata* F.), gemaakt in de Kinatuinen van „Kertamanah”, Pengalengen-hoogvlakte, Preanger, W.-Java.

De afbeelding toont een wijfje op natuurlijke grootte; de mannetjes, en dat geldt voor alle soorten van het in de tropen zeer verbreide geslacht *Nephila*, zijn veel en veel kleiner, zodat men hier met recht van dwergmannetjes mag spreken. Het wijfje zat midden in haar web, dat een doorsnede had van $1\frac{1}{2}$ m; het was uitgespannen tussen een kinaboorn en een struik aan de kant van een wandelpad. Het is te begrijpen, dat zulke grote dieren bijzonder stevige draden kunnen spinnen, van alle spinnen leveren de *Nephila*-soorten dan ook de technisch meest bruikbare draad en reeds lang worden ze in bepaalde tropische streken gebruikt voor het winnen van

De Tijgerspin Nephila maculata F.

zijde. Hiertoe worden rijpe *Nephila*-wijfjes ondergebracht in speciale kastjes, bestaande uit een groot aantal vakjes, in elk waarvan een wijfje zodanig wordt opgesloten, dat alleen het achterlijf door een opening in het vakje naar buiten steekt. Dan worden de mooi geel gekleurde draden van al deze wijfjes over een haspel geleid en tot een gemeenschappelijke draad samengesponnen.

VRAGEN EN KORTE MEDEDELINGEN

Spitsmuis en Kikvors. Naar aanleiding van de mededeling van de heer A. Roos, Terschelling, over een spitsmuis die aan een levende kikker zat te knagen (De Levende Natuur, Dec. 1949), is de volgende waarneming van interesse.

Op 9 October 1943 stond ik trekvogels te noteren in een hoek van het terrein van ons buitenverblijf onder St. Michiels Gestel (N.-B.), toen het snerpende gepiep van een spitsmuis in het gras naast mij mijn aandacht trok. Ik zag veel beweeg en na enkele ogenblikken sprong er een kikker uit, die na elke sprong leek te vallen. Al gauw kwam er een spitsmuis achteraan, die de kikker beetpakte en trachtte weg te slepen. Dit lukte niet, maar eindelijk pakte hij hem vóór om zijn kop en sleepte hem achteruit weg. De achterpoten van de kikker sleepten achteraan over de grond. Het was een ruim één jaar oude kikker, ongeveer van de grootte van de spitsmuis (kikker zonder poten vergeleken met spitsmuis zonder staart).

Helaas durf ik niet te zeggen of de spitsmuis een Waterspitsmuis kan zijn geweest, van welke soort het kikkereten bekend is ; er was geen water in de onmiddellijke nabijheid van de plaats van waarneming.

Wie weet meer over het kikkereten van spitsmuizen te vertellen ? Moet de kikker elke spitsmuis als een gevaar beschouwen en beschouwt elke spitsmuis elke kikker als een eventuele prooi ? Eet de grote verwant van de spitsmuis, de Mol, buiten ook wel kikkers ? En hoe staat het in dit opzicht met de Egel ?

J. VERWEIJ.

Den Helder.

Niet alleen spitsmuizen en hun verwanten maar zelfs echte muizen, dus knaagdieren, eten kikkers. Wij hielden vroeger graag een paar dwergmuisjes, die wij geregeld dicht bij Amsterdam in de IJ-polders vingden, in een terrarium, waarin ze ook wel hun fraaie nestje bouwden. Kikvorsen konden we nooit in hetzelfde terrarium houden want die werden altijd door de muisjes aangevallen en gedood. Het eerst werden hun de ogen uitgegeten.

J. Hs.

Wrangwortel. Naar aanleiding van het artikel van de Heer G. Jaspers over de Wrangwortel, kan ik U nog het volgende mededelen :

Bij onze wandelingen en later tijdens onze fietstochten naar de H.B.S. in Gouda wisten wij de Wrangwortel te vinden onder een heg aan de noordzijde van de IJseldijk bij de boerderij Wierixoord, gelegen aan de Enkele Wieriche bij Goejanverwellesluis. De enkele pollens werden in bloei gevonden 15 Febr. 1920, 25 Jan. 1921, 13 Mrt. 1922 en 24 Febr. 1923.

Enige weken geleden hield ik voor de N.J.N.-afd. Gouda een lezing en daar wist een der toehoorders mij te vertellen dat de „Kerstroos” nog altijd bij Wierixoord staat. Niet minder blij was ik toen vorig jaar op 24 Maart op de grens van mijn waarnemingsgebied een pol werd aangetroffen. Dus lette ik dit voorjaar goed op en jawel onder de heg bij de boerderij Lindenhof bloeide op 24 Febr. het eerste exemplaar. Gaandeweg kwamen meer exemplaren in bloei. De boerderij Lindenhof ligt aan de noordelijke Linschoterdijk bij het Linschoterbos.

En dan is er nog een plekje aan de voet van een heuveltje aan de rand van een boomgaard binnen het parkbos waar de Wrangwortel gebloeid heeft. En daar kunnen wij haar tenminste tot in de lengte der dagen beschermen tegen de moderne schoonmaakwoede.

Woerden, 4 April 1950.

E. E. v. d. VOO.